

TEMA
Världs-
produkter

Tim Persson
arbetar vid
Hermanders
i Töreboda

**– Här arbetar jag
med en produkt
för Westerstrands Ur**

LEDAREN

Vår 2022; pandemi, valår och IF Metallkongress

Fortsatt tufft läge med pandemi som gör att restriktioner i samhället ökar och det gör att det blir mer påverkan på oss som inte kan jobba hemifrån utan är på plats och får verksamheterna att fungera. Vaccinera mera är

det som gäller framöver.

Äntligen – en kvinna som statsminister!

En kvinnlig statsminister och en socialdemokratisk regering som kommer göra skillnad. Satsningarna i höst-budgeten kommer att göra skillnad.

Stora satsningar på industrin, bättre arbetsmiljö, bättre pension, en rättvis klimatomställning och en mänskligare sjukförsäkring är frågor som vi kommer fortsätta driva på för att det ska bli förbättringar.

Nytt år och nya möjligheter, sista året på avtalsperioden och löneförhandlingar börjar 1 april nu i år.

Det finns utrymme för högre löneökningar i företagen i Skaraborg.

Vad sägs om dessa förslag till IF Metalls kongress?

Skicka in förslag till IF Metalls kongressen om förbättringar, förändringar för oss medlemmar.

Till exempel sex timmars arbetsdag, sex veckors semester och mer avsättning till pension.

I detta nummer skriver vi om produkter från Skaraborg.

Trevlig läsning!

Pär-Ola Olausson

Foto: Marie Olsson

Lars Henrik Pettersson arbetar vid Josef Kihlbergs AB som har hela världen som marknad.

Han har gjort stora insatser inom föreningslivet. Minns hårda förhandlingar med disponenten. Nu ser Lennart Krantz, 89 år, med oro på flera hot mot vår demokrati.

Foto: Per-Anders Blom

Redaktion

Pär-Ola Olausson, ansvarig utgivare. Telefon 0500-42 41 70.

E-post: par-ola.olausson@ifmetall.se

Christer Andréasson. Telefon 0510-48 41 45

E-post: christer.andreasson@ifmetall.se

Jonny Alfredsson. Telefon: 0706-617 787

E-post: jonny.alfredsson@ifmetall.se

Omslagsfoto: Jonny Alfredsson.

Produktion: Redaktionen i samarbete med Olle Sjöstedt Information AB, Västerås.

IFMETALL
Västra Skaraborg

IFMETALL
Östra Skaraborg

Utgivningar 2022 – distribueras med Dagens Arbete

Skaraborgsnytt nummer 1.

11 mars

Skaraborgsnytt nummer 2.

23 juni

Skaraborgsnytt nummer 3.

13 oktober

Skaraborgsnytt nummer 4.

22 december

facebook

Tankar i nostalgins tecken

Min oro för 30 år sedan finns kvar

Jag satt i bilen på väg hem här om dagen. Det var lite halvgrått ute och vägen var så där underbart klabbig som den blir i november. När jag sitter där och mediterar och lyssnar på nån låtlista så dyker U 2 upp i högtalaren. "Where the streets have no name" var låten. Nu är jag så pass gammal att jag kan bli lite nostalgisk. Jag satt och hummade med och minnesbilder dyker upp, minnesbilder från 80-talet.

Minnesbilder av stora arenaengagemang där de band som då var bland de största i världen hade samlats för att samla in pengar. Det var nämligen katastrof i Afrika. En svältkatastrof. Människor gick samman för att hjälpa, och när jag fick detta minne så spreds en varm känsla i mig. En tanke om ordet solidaritet kom. Men sen kom en annan tanke. Tanken på vad tusan vi håller på med idag! Vart tog det vägen detta när hela Europa samlades för att hjälpa. Idag så hör man mera av detta att vi inte har råd. Vi måste hjälpa oss själva. Har inte råd.

Vi hade andra projekt också på mitt 80-tal. Vi hade en mur som skulle ner. En fackförening som hette just solidaritet hade ställt till det för den kommunistiska regimen i Polen. Detta spred sig till Östtyskland, det var ju två tyska länder då. Folket i Östtyskland reste sig mot sitt kommunistiska styre och

den beryktade Berlinmuren revs. Med den revs också många mentala murar mellan östra Europa och västra Europa. Vi som var med kommer ihåg bilderna när regimer som till exempel Nicolae Ceausescu i Rumänien föll, och dörrarna till barnhemmen där öppnades. Man gjorde reportage om barnen som bodde i kloaksystemen. Europas murar föll och vi kunde börja resa i Europa och den värsta misären blottades. Man skulle återförening Europa. Vi vet vad som händer bakom murar men ändå så ropar vi idag på nya murar...

Jag kommer också ihåg ett band som Bronski Beat (med tanke på vad som just nu spelar på min radio) Homosexualiteten hade precis avkriminaliserats i många länder. Just det, det var kriminellt att vara homosexuell till dess! Det var inte klokt. Men band som Bronski Beat och andra såg till att en förändring i riktning mot acceptans startade. Andra kulturpersonligheter kom ut med sitt och en samhällsförändring startade gällande synen på kärlek. För det är det som det handlar om. Vem man råkar bli kär i, inget konstigt. Acceptansens i detta.

Vad händer idag? Homofobin växer sig starkare igen. Det är okej att vara homofob och vädra sitt hat i sociala me-

Foto: Pixabay

dier. Det finns inte mycket som retar så mycket som Prideflaggan. I vissa länder stiftas det återigen lagar som riktar sig mot de homosexuella.

På 80-talet så började miljöfrågan tas på allvar. Greenpeace dök upp. En medvetenhet och oro började dyka upp. Vad

gör vi med vår planet? Vi behöver göra nåt liksom. Lägg då till att kärnkraften började ifrågasättas efter Harrisburg och Tjernobyl. När det smäller då kan det bli rejält liksom. Vi behöver nåt annat sa man. I dag så ser man att det man var orolig över för trettio år sedan är i rask takt på väg att uppfyllas. Men om nån skulle säga detta så skjuter vi hellre budbäraren än lyssnar. Vi förlöjligar hellre motparten, vilken sida av debatten vi än må stå på, än att vi för en vettig diskussion om vad som kan vara lämpligt och var. När det gäller åtgärder alltså. Men skjut budbäraren så kan vi blunda ett tag till.

Ja, detta var några av de flummiga tankar som dök upp i min nostalgiska dimma. De går väl att koka ner till att då var vi progressiva och ville nåt men nu vet jag inte vad som händer.

Text: Mikael Gustavsson

mikael.gustavsson@ifmetall.se

IF Metall Västra Skaraborg

De La Gardievägen 8. 531 50 LIDKÖPING

Telefon: 0510-48 41 30

Internet: www.ifmetall.se

E-post: postbox.avd28@ifmetall.se

IF Metall Västra Skaraborg innefattar dessa kommuner:

Essunga, Mariestad, Lidköping, Skara, Vara, Götene, Töreboda, Grästorp, Gullspång.

IF Metall Östra Skaraborg

Skåningstorpsvägen 5, 541 65 Skövde

Telefon: 0500-42 41 70 **Fax:** 0500-41 34 70

Internet: www.ifmetall.se

E-post: postbox.avd27@ifmetall.se

IF Metall Östra Skaraborg innefattar dessa kommuner:

Skövde, Hjo, Tidaholm, Falköping, Karlsborg, Tibro.

Trycksvarvning – ett hantverk som Johan Stjärngren behärskar – Ofta vill vi bara ha filébitar

Hermanders i Töreboda är Johan Stjärngrens arbetsplats. Här har han arbetat i sju år och trivs med sitt arbete som trycksvarvare. Han är också regionalt skyddsombud i IF Metall Västra Skaraborg och avdelningsombud på sin arbetsplats.

Nytt år. Mitt emellan nyår och trettonde. Frukost intagen. Soluppgång. Klart väder. Noll grader i luften. Svinhalt på vägen. Men Johan har bjudit in mig till Hermanders i Töreboda.

Johan Stjärngren har jobbat här i sju år. Som trycksvarvare och djupdragare. Han bor med sin fru och deras son i Tibro. Dessutom har Johan uppdrag som Regionalt skyddsombud i Västra Skaraborg och avdelnings/skyddsombud här på sin arbetsplats – Hermanders AB.

Hermanders – en doldis

Töreboda brukar förknippas ofta med Göta Kanal, Törebodafestivalen, Westerstrands, blomkrukor och Mandys.

Men en liten doldis i samhället är Hermanders.

Doldis i gemene mans ögon kanske. men världskända i sammanhang som är kärnverksamheten; *trycksvarvning och avancerad plåtformning*.

Skillnad på svarv och svarv

Trycksvarvning går knappt jämföra med supportsvarvning, lär mig Johan. Jag fattar inget...svarv som svarv, tänker jag, det står väl en i varenda verkstad?

– Nej, det är stor skillnad, säger Johan.

Det finns inget yrkesgymnasium som leder till en färdig trycksvarvare till exempel.

Materialen man jobbar mest i är

rostfritt stål. Koppar, aluminium, mässing och järn är andra material man jobbar i. I dag står Johan vid "sin" trycksvarv och kör detaljer till stora ventilationstrummor och så vidare. Förra veckan gjorde jag detaljer för torrtoaletter. En annan dag producerar man värmelampor, men just dem gör inte Johan.

– Va ä dä, undrar jag?

– Joo... säger han. Du vet när du äter på lunchrestauranger och liknande så står maten ofta under värmelampor.

– Jaha det är såna, jag fattar....

Mestadels legotillverkning

Från början så gjorde man lampor i stora mängder åt bland annat IKEA och så

Hermanders kundlista är både lång och meriterande. Här finns storföretagen Assa Abloy, Atlas Copco. Inom bilindustrin finns Volvo, Scania och Koenigsegg.

vidare. Nu är det legotillverkning nästan uteslutande. Stora kunder idag är bland annat Atlas Copco och ABB.

Även Törebodaföretaget Humstorp Metall AB är en storkund. Humstorp levererar i sin tur väldigt mycket till Svenskt Tenn. Prydnadssaker och ljusstakar och liknande.

Kunder inom fordonsindustrin

Volvo, Scania och Koenigsegg är kunder inom fordonsindustrin. Bland annat filterhållare till stora fordon och detaljer för kylning på bromssystemet på Koenigsegg.

Westerstrands Ur är också storkund. Även dom finns i Töreboda.

Klockfodral

– Vi gör deras klockfodral, säger Johan med en viss stolthet i rösten.

Fodral kallas sargen runt en stor klocka. Ni kommer ihåg vi skrev om deras produkter i denna tidning för något år sedan.

Det där med trycksvarvning då. På en vanlig svarv tar man ju bort material. På våra svarvar drejar man materialet mot en matris eller patron.

En annan speciell sak med en sån här svarv är att det inte är en bom under som på en vanlig supportsvarv.

Det gör att man kan ha stora format att jobba med. Upp till 1 800 mm.

Det kan vara en helt vanlig rund platta som på bild nr 1 (till höger). Materialet trycksvarvas till den cylindriska detalj som här på bilden.

Plåten kan jämföras med trä. Olika kvalitéer av plåt är som trä med "årsringar" i materialet.

– Men vi vill bara ha filébitar, säger Johan med ett leende.

Sin egen programmerare

Alla programmen gör operatören själv i sin svarv. Man gör även alla verktyg själva på plats med en duktig verktygsmakare.

– Vi är ett tjugotal anställda här nu, några har nyss gått i pension och några är hyfsat nyanställda, berättar Johan.

– Vi är inte särskilt konjunkturkänsliga men vi märker av materialbrister ibland, säger han.

En modern maskinpark med rent och snyggt och inte mycket buller är min upplevelse. Företaget bildades 1951 och är i dag Nordens ledande trycksvarvare. Ägaren är Cality invest AB.

Bert Karlsson jobbade här en gång för länge sedan. Han fick sparken.

I Töreboda finns Westerstrands Ur. Även de är en storkund hos Hermanders där uppdraget är bland annat att göra företagets klockfodral.

Text och foto:
Jonny Alfredsson

jonny.alfredsson@ifmetall.se

Bild 1. Förenklat kan trycksvarvning liknas vid drejning. Här formas materialet mot en matris eller patron.

< Den ursprungliga modellen av Kihlbergs manuella häftpistol.

Josef Kihlberg AB såldes till amerikanska Illinois Tool Works (ITW) 2006, som 2014 köptes av Carlyle Group. Det ingår sedan 2014 av amerikanska Signode Industrial Group LLC.

Carola Larsson reparerar apparater från kund.

Foto: Marie Olsson

Järnhandeln som startade 1841 i Hjo...

...har nu hela världen som marknad

En kall och gråmulen måndag efter trettonhelgen styrde jag min färd mot Hjo för att besöka Josef Kihlbergs. Det är ett företag med lång historia.

1841 öppnade rådman Emil Synnergren en järnhandel vid Sandtorget i Hjo. Det var början till Josef Kihlberg AB.

Häftklamrar och verktyg

År 1946 uppfördes en verkstad för tillverkning av häftklamrar och verktyg. Företaget gjorde inköp av Sjötofta tråddrageri 1981 och expanderade sin produktion av häftklamrar och häftverktyg genom köp av tyska Haubold-Airfx GmbH 1985. Den ursprungliga modellen av Kihlbergs manuella häftpistol tillverkades i femtio år fram till 1995. Då hade den tillverkats i mer än 500 000 exemplar.

Just den här dagen märks det att de har mycket att göra efter juluppehållet.

Det monteras, packas och produceras för fullt.

Flyttad produktion 2009

Anette Gustavsson, som är kontaktsambud, tar emot mig. Hon berättar att hon

har arbetat där sedan 1988 och varit med om många förändringar. Den tuffaste var runt 2009 när en del av produktionen flyttades till Schweiz och personalstyrkan reducerades från över 150 ned till 30 stycken i produktionen.

USA – största marknaden

Kihlbergs tillverkar häftapparater till industrier i hela världen, berättar Anette. Den största marknaden har de i USA. De använder själv dessa dagligen då de häftar ihop kartonger för att packa i. De används också när man till exempel häftar ihop trälådor eller sätter på lästen på träskor. De monterar alla luftburna och manuella häftapparater själva från scratch.

De gör det med stolthet och är kända för sin kvalitet.

Som att bygga mekano

– Det är ungefär som att bygga mekano, säger Lars Henrik Pettersson när han visar mig hur man gör.

I en annan del av lokalen hittar jag Carola Larsson. Hon sitter och gör service och reparerar apparater från kund. Carola berättar att hon faktiskt fått

tillbaka apparater som är över 30 år för service. Det är då jag förstår att det är ett gediget hantverk de gör.

Höga kvalitetskrav

De tillverkar också häftklamrar till apparaterna. Komplicerade (i mina ögon) maskiner som tar in aluminium tråd, värmer den, plattar till den och stansar ut klamrar.

Här står personalen och kontrollerar kvaliteten på klamrarna. Med jämna mellanrum mäter de och kontrollerar visuellt så att alla är okej medan maskinen spottar ut klamrar.

Det gäller att vara vaken och alert.

1991 så hade företaget 150 års jubileum. Det firades med kunder och personal från hela världen. Anette berättar att det var cirkus på dagen och en stor fest på kvällen.

Jag tänker att det var bättre förr.

När jag åker därifrån så förundras jag över att vi tillverkar världsprodukter i lilla Skaraborg.

Text och foto:
Marie Olsson

marie.olsson@ifmetall.se

Foto: IF Metall

**”Utan kropps-
arbetarna
stannar
Sverige”**

Foto: IF Metall

33 arbetare från Kiruna i norr till Malmö i söder berättar Om villkor, klass och värdighet

I juni 2021 lanseras projektet ”Vi som arbetar med våra kroppar” med en vandringsutställning och en bok.

Berättelserna och personporträtten i utställningen och boken är angelägna vittnesmål från vår tids arbetarklassvardag.

Vi får möta personer som berättar om sitt arbete. Om otrygga arbetsvillkor, bristande respekt och ohållbara strukturer. Men också om organisering, stolthet, arbetsgemenskap och känslan av att vara viktig för samhället.

Initiativtagare, författare och utställningsproducent Annica Carlsson Bergdahl och fotograf Elisabeth Ohlson har rest i Sverige, från Kiruna till Malmö. De har intervjuat, fotograferat och filmat 33 personer som arbetar med sina kroppar.

Viktiga samhällsfunktioner

– Hur ska läkaren kunna operera utan ren rock? Vi tvättar skitiga arbetskläder men vi gör inget skitjobb. Vi levererar rena, prydliga kläder till alla våra viktiga samhällsfunktioner.

Jag är stolt över jobbet vi utför, sä-

ger Khuana Chaldaryaem, tvättbiträde och medverkande i utställningen.

Mobil miniutställning

Utöver den stora utställningen så kommer det att finnas en liten utställning som kan användas på arbetsplatser eller på arrangemang. Denna utställning är 10 rollups som har en QR-kod där du kan följa utställningen digitalt.

IF Metall Västra Skaraborg har bokat miniutställningen till årsmötet den 31 mars och där också dela ut boken till medverkande på repskapet.

OM BOKEN

Boken kostar 240 kr. Finns på Carlsson bokförlag.

I Sverige har två miljoner människor ett kroppsarbete. Om inte kroppsarbetarna går till jobbet stannar Sverige.

Varför syns och hörs sällan människor som arbetar med sina kroppar i dagens medier, i nyhetsflödet, på museer, i våra gemensamma offentliga rum?

I Vi som arbetar med våra kroppar möter vi 33 arbetare, med olika bakgrund, erfarenheter och ålder som generöst berättar om hur de har det på jobbet.

Röster ur boken

”De kan göra vad de vill i toppskikten, men slutar vi ta hand om

våra barn och gamla, slutar vi bygga hus ... Då blir ingenting gjort. Arbetarklassen är grunden som samhället vilar på.” Johannes Reinfors. Truckförare, Gällivare.

”Jag är glad varje gång jag ser en brandman. Vi tvättar och levererar rena, prydliga kläder till alla våra viktiga samhällsfunktioner.” Khuana Chaldaryaem. Tvättbiträde, Angered.

Camilla Pedersen

camilla.pedersen@ifmetall.se

Foto: Helena Almborg

Han visste tidigt vad han ville arbeta med. Fordonsprogrammet med inriktning på tunga fordon lade grunden till den yrkesskicklighet som ledde fram till det arbete han har i dag hos Gunnars Maskiner i Vara.

– Jag har ett fantastiskt fritt, roligt och utvecklande arbete, säger Henrik Hellman.

– Jag träffar mycket roliga människor ute på gårdarna och får ett stort socialt kontaktnät. Ett bättre arbete kan jag inte ha, säger han.

Foto: Fredrik Gustavsson

En skotare inne för service hos Gunnars Maskiner. Skotaren används för att transportera timmer ur skogen.

Henrik Hellman är resereparatör på Gunnars Maskiner AB i Vara – En del vill gärna skruva själva, men

Gunnars Maskiner AB startade 1926 i Åsarp och etablerade sig i Vara 1995.

Företaget bedriver försäljning, utför service och underhåll av jordbruks- och trädgårdsmaskiner, entreprenad och reparation och service av skogsmaskiner.

Här arbetar Henrik Hellman som tidigt visste vad han ville arbeta med. Han läste Fordonsprogrammet – tunga fordon med inriktning maskin under gymnasiet. Henrik har sedan han tog studenten arbetat med liknande uppgifter som han gör i dag.

Han började 2016 på Gunnars Maskiner AB och de tillhör Motorbransch-

avtalet. Henrik var tidigare avdelningsombud. Men det kunde dröja ganska länge innan han var på plats i Vara. För att inte medlemmarna skulle missa viktig information, lämnade Henrik över det uppdraget till Erik Svensson.

Säsongsvariationer i jobbet

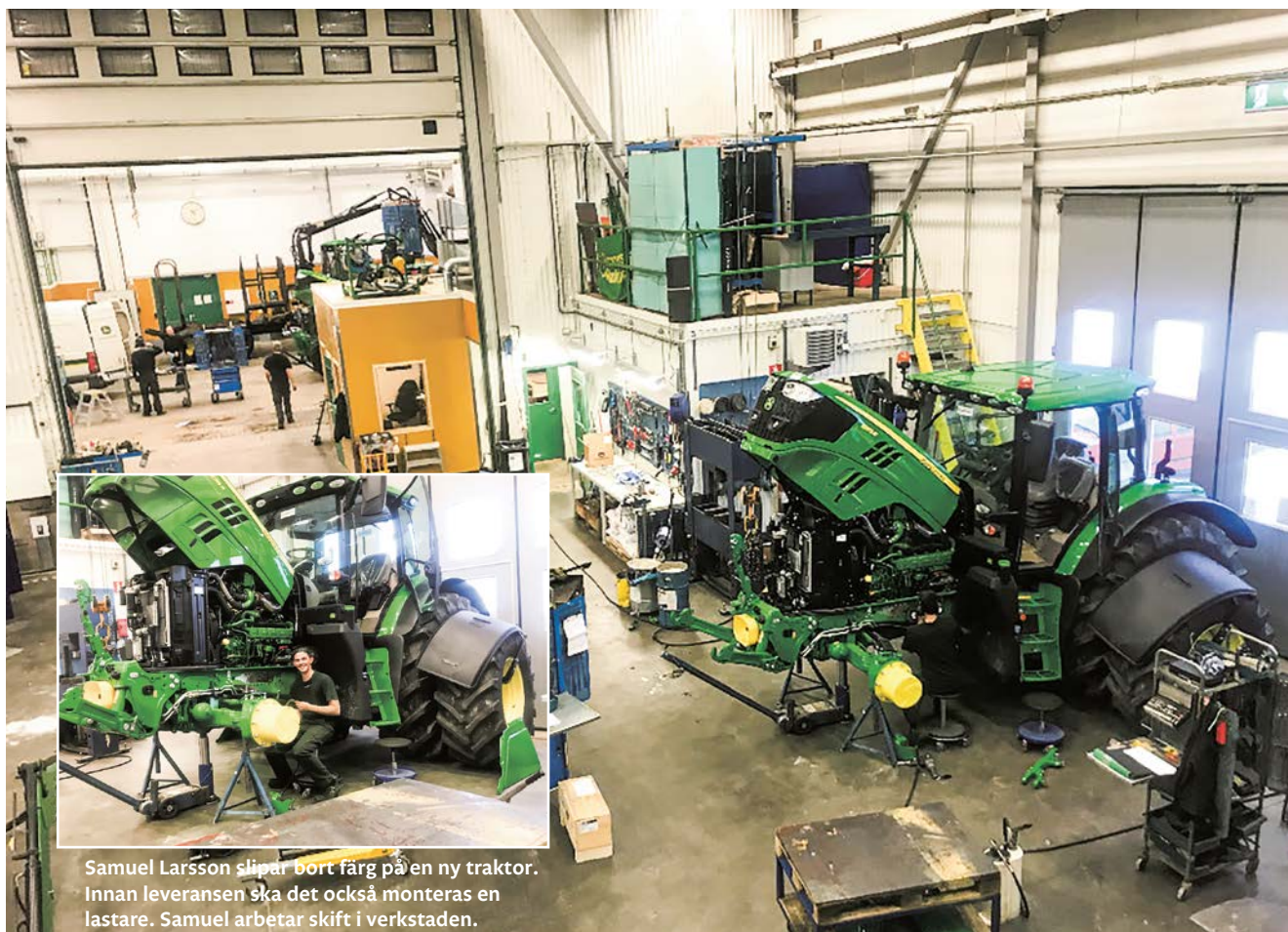
Henrik beskriver arbetet som väldigt varierande beroende på säsong. Arbetet utgår alltid hemifrån. Sedan kan han – beroende på vad det är för något som ska ske under dagen – få köra och utföra reparationer och service i nästan hela västra Sverige. Men det kan lika gärna vara inom någon mils radie hemifrån. Det varierar väldigt.

Vår, sommar och höst är det många akuta utryckningar som får göras när en traktor eller vallmaskin fått haveri. All utrustning som han som resereparatör behöver ute i fält finns i servicebilen. I bilen finns allt som underlättar för honom; kyl, och micro för att kunna värma sin mat.

Ibland har han även turen att bli bjuden på lunch av någon snäll bonde.

Vintertid innebär verkstadsarbete

Vintertid är det mest olika former av säsongsservice som utförs i verkstaden. Där sker reparations- och servicearbetet i två skift. Men de flesta arbetar dagtid.

Samuel Larsson slipar bort färg på en ny traktor. Innan leveransen ska det också monteras en lastare. Samuel arbetar skift i verkstaden.

det slutar ofta med att vi kommer ut

Reparationerna utförs oftast ensamt eller med hjälp av lantbrukaren som är i behov av hjälpen.

– Ju modernare lantbruksmaskinerna, desto mindre skruvar lantbrukarna själva. Det är min bedömning. Men det finns så klart de som gärna skruvar själva med. Men det slutar oftast med att vi kommer ut i slutänden ändå, säger Henrik med ett leende.

Återkommande kunder

– Jag besöker ofta samma kunder. Det är en stor fördel, berättar han. Då vet jag att jag har installerat eller lagat maskinen tidigare.

– Det bästa med arbetet är att det är

frihet under stort ansvar, tycker Henrik. Jag får se mycket fin natur runt om i Sverige. Många fina soluppgångar och kvällar har jag spenderat ute på olika gårdar under sommaren.

Ibland är det olidligt varmt

– Men sommartiden har även sina nackdelar, berättar han. Värmen kan vara olidlig när man ligger ute på ett gärd och skruvar. Jag kommer inte i skugga någonstans. Under denna tid på året sker allt arbetet utomhus. På så vis föredrar jag kyla. Då kan jag klä på mig mer kläder.

– Det är inte alltid helt okomplicerad terräng i områden jag besöker för att

utföra mina uppdrag. Jag kan ibland behöva ställa ifrån mig servicebilen långt från maskinen jag ska laga. Det spöregnar och börjar bli mörkt.

– När jag då inte har bilen i min närhet kan det vara ganska ledsamt att gå fram och tillbaka för att hämta verktyg.

– Men det är ett fantastiskt fritt, roligt och utvecklande arbete berättar han. Jag träffar mycket roliga människor ute på gårdarna och får ett stort socialt kontaktnät. Ett bättre arbete kan jag inte ha, avslutar Henrik Hellman.

Text: Helena Almborg

helena.almborg@ifmetall.se

Titta bakåt – våga jobba framåt

Lennart ser hot mot vår demokrati

ATT TA DET som finns för givet tror jag vi gör lite till mans. Vi har svårt att uppskatta sånt som är i vår vardag. I stället räknar vi nog med att det finns kvar även i morgon.

Om vi tittar på den fackliga verksamheten, vad ser vi då och vad kan vi lära oss av den?

Jag ska ta oss genom historien och berätta om en man, om hans liv och gärning.

Lennart Krantz föddes 1933 och föräldrarna var som brukligt lantarbetare i Källby trakten. De levde under ganska knappa förhållande, alltså inget överflöd men man hade så att man klarade av att försörja sig.

Började som lantarbetare

Lennart fick gå sex år i folkskolan och började som 12-åring att jobba som lantarbetare på olika gårdar. Detta var en tid då det mesta var rent fysiskt ar-

bete. Att lyfta 25-kilos säckar hela dagarna var normalt och Lennart insåg att kroppen kommer inte att hålla utan det måste bli nåt annat än att vara bonddräng.

”Tåga i gossen Lennart”

Lennart var ganska händig och jobba med trä det kunde han. En dag tog han mod till sig och cyklade in till Lidköping och knackade på hos ett modellsnickeri.

Chefen tyckte att det var tåga i gossen som cyklat hela den långa vägen så visst kunde han få jobb där. Utan att veta om det så startade faktiskt två

Götene mekaniska. I folkmun kallad Cidan. Fotot från 1907.

karriärer den dagen; dels som lärling att bli modellsnickare, dels att han den dagen fick gå med i facket. Det var inget alternativ utan mer självklart att man som arbetare skulle gå med i facket. Sverige var ju på den tiden ett klass-samhälle och klyftorna var stora mellan fattig och rik.

Lennart berättar att under kriget så låg hans pappa inkallad vid norska gränsen. Då föll det på honom att cykla bort till Lidköping och betala fackföreningsavgiften. Det var heligt och skulle betalas oavsett omständigheter.

Började som lantarbetare

Att bli politiskt aktiv var också viktigt, Lennart gick med i SSU redan i tonåren. Kanske mest för att SSU ordnade dans en gång i månaden och som alla tonåringar var det ju viktigt att träffa tjejer.

Och tur var väl det för på en dans träffade Lennart sin blivande fru. Hon kom från Götene och efter ett tag tröttnade Lennart på att resorna dit och började se sig efter ett jobb där.

Ryktesvis hörde han att Götene mekaniska, eller meken i folkmun numera Cidan sökte just en modellsnickare. Givetvis fick Lennart jobbet och nu är året 1959. En rolig detalj är att första dagen på det nya jobbet så möter han ordfö-

rande i verkstadsklubben på vägen in, han hade fått ett nytt jobb och frågade då Lennart om han kunde tänka sig att ta över ordförandeskapet.

– Förhandlingarna med disponenten kunde vara hårda, men det fanns alltid en respekt mellan oss.

Lennart som aldrig har backat för en utmaning tackade ja på stående fot och efter medlemsomröstningen så lades grunden för ett fackligt engagemang.

Nu och då – likheter och olikheter

Hur var det då att på tidigt 1960-tal jobba fackligt? Inte helt olikt dagens arbete men kanske lite andra förutsättningar. Man jobbade mycket med arbetsmiljön. Skyddsombuden var viktiga och högt ansedda bland kamraterna.

– Förhandlingarna med disponenten kunde vara hårda men det fanns alltid en respekt mellan oss, berättar Lennart.

– Man kunde ju inte bli ovänner för vi bodde ju i samma stad och sprang på varandra varje dag. Man fick dock vara

hård när det behövdes. Lennart tackar alla utbildningar som facket erbjöd. De gav kunskap om hur avtal och lagar fungerade.

På den tiden var det på fritiden man fick göra sånt, nåt som Lennart aldrig tvekade in för.

– Mina kamrater har valt mig att jobba för dem. Då måste ta mitt ansvar, säger Lennart utan att darra på rösten.

Företaget behövde leverera

Sen fanns en insikt eller kanske en stolthet att alla var ju beroende på att företaget gick bra, annars hade vi ju inget jobb att gå till.

Nu kommer vi in på det politiska lite här, under 1960 och 1970-talet hade vi en socialdemokratisk regering. Detta faktum underlättade mycket för den fackliga kampen.

Lennart minns med glädje alla de arbetsmiljölagar som framför allt kom under tidigt 1970-tal.

Arbeta förebyggande

– Nu kunde vi börja jobba förebyggande och vi startade företagshälsovården i blygsam skala. Vi hade en läkare på halvtid i början, minns Lennart.

Det fick inte kosta några större pengar för företaget, vilket låter lite bekant även i våra dagar.

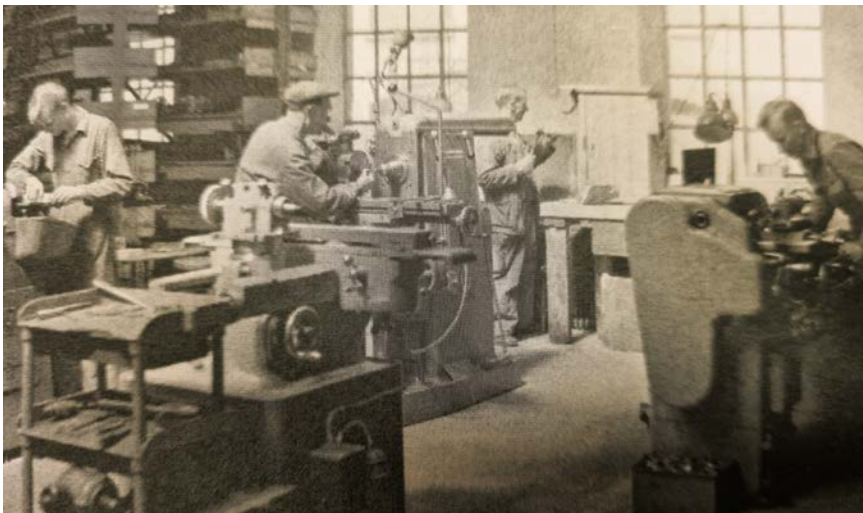

Foto: Arkivbild

– Efter hårda förhandlingar med disponenten kunde vi anställa arbetsmiljötekniker som kunde jobba på arbetsplatserna, minns Lennart Krantz.

– Engagemanget måste finnas

» Efter en tid fick vi igenom att anställa en arbetsmiljötekniker som kunde jobba ute på arbetsplatserna. Dock inte utan en hård förhandling med disponenten som inte var så sugen på detta. Lennart fick påpeka att även kontorspersonal och chefer kunde få hjälp och att lagen faktiskt krävde detta så till slut löste sig allt.

Brinner för idealitet

1989 var så äntligen tiden inne för Lennart att gå i pension. Han fick erbjudande om att stanna ett par år till. Men var sak har sin tid och det var egentligen inget att tveka in för utan tiden var mogen för att ägna sig åt annat.

Hans insatser i föreningslivet har varit omfattande genom åren; danserna i folkets park, cykelklubben och campingföreningen för att bara nämna en del.

Politiskt engagerad

Jag nämnde att Lennart var politiskt engagerad. Kopplingen mellan arbetarna och Socialdemokraterna var starkare på den tiden och det var ett sätt att jobba för att alla arbetare skulle få det bättre.

Lennart blev den yngste ledamoten

i Götenes fullmäktige historia och satt under åren också med i flera nämnder och gjorde stora insatser för Götenes invånare.

– Allt var kanske lite lättare på den tiden med den ”bya-andan” vi hade, tänker Lennart.

– Vi var starka då och hade egen majoritet så det var inga problem för oss att driva och genomföra vår egna politik.

Lennarts insatser inom föreningslivet har varit omfattande genom åren; danserna i folkets park, cykelklubben och campingföreningen för att bara nämna en del.

Jag frågar Lennart lite om vad han tror om framtiden. Samhället har ju ändrats och det blåser lite motvind för för facken nu.

Lennart funderar lite, men säger eftertänksamt att engagemanget måste finnas, att tänka i större termer och

jobba för att alla ska få det bättre. Det var sant då och det är sant nu.

Hotet mot demokratin

På frågan vad gör honom orolig inför framtiden kommer svaret blixtnabbt; hotet mot demokratin.

– Både i Sverige och i världen har de odemokratiska krafterna växt sig starkare. Det kommer inte att sluta bra om vi inte tar tag i det problemet. Miljön är också något som kommer att påverka oss. Vi måste fokusera på en hållbar värld, säger Lennart med eftertryck.

– Men det är något som ungdomarna får jobba med, konstaterar han. Jag har gjort mitt.

Det är svårt att inte bli berörd av den vilja och erfarenhet jag möter hos Lennart. Jag försöker uttrycka en tacksamhet för hans gärningar men det vill han inte veta av. Jag var förtroendevald av mina kamrater och då följer ett ansvar som måste tas. Att jobba för att andra ska få det bättre är ett privilegium och inte en börda är hans inställning till detta.

Fortsatt engagemang är nödvändigt

Om man nu ska summera lite som en form av eftertanke. Det har varit en kamp för att få de villkor och rättigheter vi har i dag. Utan personer som Lennart och hans föregångare hade vi inte kommit dit vi är i dag.

Allt detta kan försvinna över en natt beroende på vem som bestämmer i riksdagen.

Det gäller att vi som medlemmar och rörelse kan fortsätta den kampen så att kommande generationer ska få det inte bara lika bra utan bättre.

Jag hoppas också att ni reflekterar lite om hur arbetarrörelsen har haft en påverkan på våra arbetsplatser men även på Sverige som land.

Kanske kan just du fortsätta i Lennarts spår och fortsätta kampen.

Text och foto: Per-Anders Blom
per-anders@ifmetallskarborg.se

DAGENS FRÅGA:

Får du använda din mobil på din arbetsplats?

Jimmy Ferm, Volvo GTO

– Njae... jag vet egentligen inte.

Lisa Årebo, Berry Superfos, Lidköping

– Nej, det får vi inte.

Nina Wedebrand, Berry Superfos, Lidköping

– Ja under kontrollade former.

Samia Mamo, Volvo GTO

– Nej, men några gör det.

Privata mobiltelefoner på jobbet. Vad gäller?

Som vi ser det är det blandade tolkningar även på samma arbetsplats. Läs vår artikel på sidan 14 om vad som gäller.

Min

matlåda

flintastek

– Den här dagen har jag flinta-stekar med grönsaker i matlådan, säger Erik Widlund på Kinnex.

Korsordsvinnare i nummer 4/2021

1:a pris. Christina Sundler, Tidaholm
2:a pris. Christer Schander, Tidaholm
3:a pris. Claes Johansson, Udenäs

Mobiltelefon på jobbet?

Kanske... arbetsgivaren äger frågan

Foto: Pixaby

Våra mobiltelefoner har väl blivit en så naturlig del av oss att det känns tomt att inte ha den på sig.

Men vad gäller i princip för att få ha sin privata mobil på arbetsplatsen?

Svaret på frågan är kanske inte självklart, men vi ska försöka reda ut lite vad som gäller och vad man kan göra.

Först och främst så är det arbetsgivaren som äger frågan. *Arbetsgivare* har något som kallas för arbetsledningsrätt. Sammanfattningsvis *kan din arbetsgivare förbjuda dig att ha på dig mobilen* på arbetstid med stöd av *arbetsgivarens arbetsledningsrätt*. Det är en allmän rättsgrundsats i svensk rätt.

Regleras av en princip

Det är alltså ingen lag som reglerar detta, utan en allmän princip. Så hur ser då den här principen ut i praktiken?

Så här säger Annett Olofsson som är jurist på LO-TCO Rättskydd AB:

Arbetsgivaren får förbjuda mobil

REGLER. Arbetsgivaren har rätt att införa regler om att privata mobiler inte får användas under arbetstid, och att man inte ens får ha dem i fickan. Arbetsgivaren är skyldig att på eget initiativ först förhandla med facket. Kan man inte komma överens gäller arbetsgivarens vilja. Arbetsgivaren behöver inte ha några särskilda skäl som motiverar ett förbud, som till exempel hygien.

KONTROLL. Arbetsgivaren kan troligen inte kräva att få titta i anställdas väskor och fickor. Det finns rättsfall där arbetsgivare har fått göra utpasseringskontroller för att förhindra stölder, men ordningsregler är inte ett lika tungt skäl för arbetsgivaren att bryta mot anställdas personliga integritet.

REGELBROTT. Om man bryter mot reglerna återkommande kan man till slut bli uppsagd. Men då krävs det att man har fått tydlig information om reglerna, och att arbetsgivaren varnat för att regelbrott kan leda till uppsägning.

Så långt Annett Olofsson.

Helt kört med mobil på jobbet?

Kanske inte riktigt. Frågan ska först förhandlas med facket. Då behöver man väga in lite andra saker typ säkerheten i att kunna nå personalen.

Skulle det bli en brand eller explosion så är det viktigt att snabbt kunna få tag på alla.

Skulle man till exempel bli fastklämd under rasmassor kan man använda SOS-appen för att bli lokaliserad snabbt. Här är det viktigt att ett skyddsombud deltar i förhandlingen för att kunna lyfta just säkerhetsfrågorna.

Mobilförbud på arbetsplatsen

Om man nu inte har något mobilförbud på sin arbetsplats så behöver man ändå se till att inte missbruka detta. Att på nåt sätt äventyra säkerheten genom att till exempel lyssna på musik eller på annat sätt inte vara medveten om dom faror som finns kan aldrig accepteras.

Viktigt att också kontrollera om man tar kort med mobilen så att det är godkänt av arbetsgivaren.

En bra idé kan vara att tillsammans ta fram en policy om hur man ska hantera privata mobiler och vilka regler som ska gälla på arbetsplatsen. Förankra sedan detta hos alla anställda. Detta är en känslig fråga och det är frihet under ansvar som gäller.

Hör gärna av dig till ditt regionala skyddsombud om du får problem. Vi kan i bästa fall hjälpa dig/er vidare.

Text: Per-Anders Blom

per-anders@ifmetallskarborg.se

Foto: Colourbox

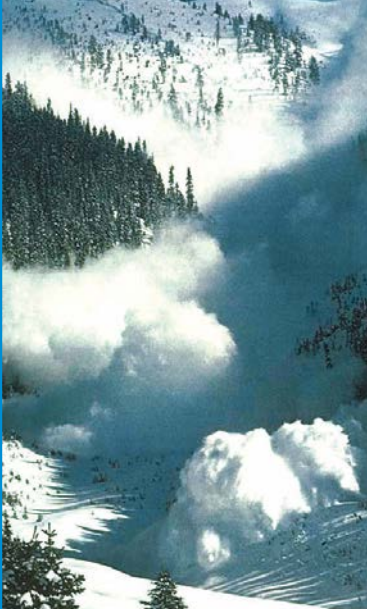

15

WW A 1266 © PROPRES / info@propres.se

STURSKA OCH UTAN RÄDSLOR	EN MYCKET LITEN BYGGNAD	BAND-SPELAR-BAND	SÅDAN STRÄVOR INTE BAKÅT	
BRUK OCH SED				KAN KANSKE VÄNARAD ERFARA
I SÅDANT TRIVS VI SÅKERT	OBE-MEDLAD TÄRLIG			
VISAR VAD SOM SKA GÖRAS				
KÖPS OFTA I PÅSAR		EXTRE-MIETET KAN MISS-TANKAR		
				SÅDAN TÄR MAN KALL
KALLAS IBLAND NUBBE	VIRKE STARKT FÄRGAD			
			RYMDMÄTT UPPSLUP-PEN FEST-LIGHET	
LIDANDE	PLÅGAR MAN STEKEN I UGNEN			
		POSTAL TERM HADE DONATOR		

ROAR MAN SIG MED	DEN KAN SEG PÅ TV I DEN SPIRAR DET NOG	SINNLIG-HETS-SYMBOL	DRUVA I TORKAD FORM	OBSER-VERAR	T EX LJUSNAN	HUSDJUR PEPITA-MÖNST-RAT		HÖR TILL FAMILJEN HÖK-FÄGLAR	IBLAND UNDER KÖPPEN	GÖR VI DEN 24 DECEMBER	AFRIKA-FLOD	KNAPP-TILL-TAGEN
					FINA FISKEN			RYMMER MYCKEN DRYCK				
FJÄDER-FÄN				BÄGARE ELLER MÄTT	AV-SLAGET			ORT I TOSGANNA, ITALIEN	ISRAEL PROFET DEN KAN VARA EN HOLME			DET KAN VARA EN SUB-VENTION ELLER EN KÄP
BILIST GÖR DET VID BEHOV			STÖD SOM BEHOVS IBLAND				EXOTISKA VÄXTER					
DEN ÄR INTE KÄND FÖR MOD	KAR				FINNS I ROM LÄTT SKÄRRAD							LADE PÅ ETT KOL
NYANS						DEN ÄR SKÄRPT LJUD-EFFEKT			AV FÖGA BETY-DELSE	VILL MAN INTE KALLAS KRAFTER		
		EFTER GT		ÖTILL-LÄTNA FÖREHÄ-VANDEN			SLÅR MAN T EX ETT ACKORD	KAN EN SÄMRE LÖPARE BLI PÅ BANAN	TIDEN CA 800 FKR - 500 E. KR.	KAN REA ORSAKA FLUMSAR I BLÖTA		
	SKÄNKER ÖSTÖRD-HET				LAND FLYGPLAN GÖR DET OFTAST			GJORDE MAN KAN-SKE SOM HÅLSNING VIN		"SEX APPEAL" TUMLARE ÄR EN		
	OPTISKT FENOMEN I ATMO-SFÄREN					BÖR NOG TAKTLÖS BE OM OTÄLIG					MISS-MAR I MAJ-JUNI	BLOM-MAR I MAJ-JUNI
	KAN KONSULT	IBLAND I FOG I MISE-RABELT SKICK					MINI-PIZZI BRUKAR KITTLAD		FLYGARE I MYT, SÅDAN MÄTTAR			
								VÄNINGS-PLANEN ÅKDON, TYÅ HJUL			TILL-FLYKTS-ORT, SKYDD	
	FISKAR MED SKÄGG-TÖMMAR							KRYSS-FÄGELN	NORTH DAKOTA KORT		MÅNGA DAGAR BÅR BARR	
	MÅNA OM SINA PEKUNIER TIDNING			DEN KAN AVGE TONER DIKTER		DEN FÖR EN TYP AV KRIG KRAFTORD			KANSKE EN FÖR VED	BE-HÖVER BÄGARE		VISSNA BORT
	RUSTAD OCH KLAR	TRÄD, ETT GIFTIGT SÅDANT							RINGLA-DE FRAM			
	RING-MASK						RÖR			ANGÅR		

Adress _____ Postadress _____

Hjälp oss att hjälpa dig

Det är viktigt att vi har korrekta uppgifter när det gäller adress, arbetsgivare, vilken lön du har eller information om du är arbetslös/sjukskriven/föräldraledig eller liknande.

Gå in på "Mina sidor" på vår hemsida eller kontakta din avdelning vid förändring.

Korrekt information

Var noggrann med att vi har rätt:

- * Din adress
- * Din e-post
- * Ditt mobilnummer
- * Din nu gällande lön

Meddela oss om du:

- * Blir sjukskriven under längre tid
- * Är föräldraledig (och slutar vara föräldraledig)
- * Börjar studera (och när du slutar studera)
- * Får förändrad lön
- * Byter arbetsgivare

Avd 27 Östra Skaraborg

Våra öppettider

Hittar du på vår hemsida:

<https://www.ifmetall.se/avd27>

Telefonnummer:

0500-42 41 70 (Växel avdelning)

010-198 90 00 (Växel a-kassa)

Avd 28 Västra Skaraborg

Våra öppettider

Hittar du på vår hemsida:

<https://www.ifmetall.se/avd28>

Telefonnummer:

0510-48 41 30 (Växel avdelning)

010-198 90 00 (Växel a-kassa)